

ŽIVOTNÉ JUBILEUM RNDR. VLADIMÍRA JANSKÉHO

Eubomír Vidlička

Koncom roka 2017 sa dožil okrúhleho životného jubilea dlhoročný múzejný pracovník a významný slovenský entomológ RNDr. Vladimír Janský.

Narodil sa 17. októbra 1957 v Bratislave. V roku 1963 začal navštevovať Základnú deväťročnú školu (ZDŠ Čajakova) na Mikovíniho ulici v Bratislave. Dochádzku ukončil v roku 1972 a v tom istom roku začal navštevovať Gymnázium Jura Hronca na Novohradskej ulici v Bratislave. Tu zmaturoval v roku 1976. Keďže ho od malička lákalo poznávanie prírody, jeho ďalšie kroky smerovali po prázdninách na Prírodovedeckú fakultu Univerzity Komenského, kde od septembra 1976 zahájil štúdium v odbore Biológia. V treťom ročníku sa špecializoval na entomológiu. Už na začiatku štúdia vyzorovala prof. Oľga Štepanovičová (*1929 – †2003) jeho záujem o entomológiu a navrhla mu stretnutie s RNDr. Iljom Okálím (*1934 – †2002), vtedajším vedúcim entomologického oddelenia v Prírodovednom ústave Slovenského národného múzeu v Bratislave na Vajanského nábřeží. Dr. Okáli sa špecializoval na faunistiku a systematiku cikád

(Auchenorrhyncha) a hľadal svojho pokračovateľa v tomto odbore. Ich stretnutie v múzeu sa Vladovi stalo osudovým. Dr. Okáli sa najprv stal jeho konzultantom a následne vedúcim diplomovej práce na tému „Auchenorrhyncha Malých Karpát“. Už počas štúdia, v roku 1979, sa stal členom Slovenskej entomologickej spoločnosti pri SAV a začal aktívne navštevovať spoločnosťou usporadúvané „Entomologické dni“. Štúdium na vysokej škole zakončil v roku 1981 obhajobou diplomovej práce. Dňa 1. augusta 1981 nastúpil ako odborný asistent do vtedajšieho entomologického odd. Prírodovedného ústavu SNM, kde bol Dr. Okáli vedúcim. Múzeum sa odvtedy stalo jeho trvalým pracoviskom, ktorému je doteraz verný. Dňa 29. marca 1982 po štátnej rigoróznejskej skúške v študijnom odbore systematická biológia mu bol udelený titul RNDr. Od roku 2012 sa stal vedúcim zoologického oddelenia SNM-PM. V práci sa zaoberá najmä výskumom cikád (Auchenorrhyncha), vážok (Odonata) a rakov (Decapoda). Doteraz publikoval takmer 70 vedeckých a odborných prác. V posledných rokoch sa venuje hlavne štúdiu invázných druhov. Okrem vedeckej práce sa venuje aj muzeálnej práci. Je autorom a spoluautorom viacerých výstav. Prvú samostatnú výstavu „Motýle sveta“ usporiadal v roku 1989 a zatiaľ poslednú „Fascinujúci svet pavúkov a škorpiónov“ v roku 2016. Medzi najúspešnejšie patria dve výstavy venované životným jubileám (75 a 80 r.) spisovateľa a fotografa slovenskej prírody Jozefa Poneca (*1918 – †2006) „Chvilky v prírode“ (1993) a „Motýle zblízka“ (1998), ktoré mali po celom Slovensku spolu 22 repríz. Okrem toho je aj spoluautorom 2 expozícií: „Zázrak prírody – Biodiverzita Zeme“ z r. 2006 a „Zázrak prírody – Biodiverzita Slovenska“ z r. 2010.

Láska k prírode privedla Vlada aj k zúročeniu svojich odborných vedomostí pri práci s deťmi a mládežou. Je dlhoročným členom odbornej komisie Biologickej olympiády v kategóriách C a D v Petržalke, každoročne sa aktívne zapája do akcií SNM-PM „Radíme začínajúcim chovateľom“, „Noc múzeí a galérií“, „Noc výskumníkov“ a pod.

Okrem prírody je Vladovou celoživotnou veľkou láskou futbal. V mladosti hrával súťažne Bratislavskú ligu v sálovom futbale za TJ Slávia Prírodovedec. Doteraz pravidelne každý týždeň hráva s partiou „starých pánov“. S hrdosťou spomína na 3 reprezentačné štarty na medzinárodnom turnaji „starých pánov“ v slávnej Wiener Stadthalle v Rakúsku v roku 2005.

Popri práci a záľubách si samozrejme nájde čas aj na svoju rodinu. Oženil sa v roku 1990. S manželkou Erikou má syna Michala.

Vlado je nielen dobrým entomológom a športovcom, ale aj nezištným kamarátom a skromným človekom. Za dlhé roky strávené prácou v múzeu sa zoznámil s množstvom významných, ale aj začínajúcich entomológov, ktorí prichádzajú študovať muzeálne zbierky. Každému rád pomôže a poradí. I vďaka nemu sa pre mnohých stala entomológia celoživotným koníčkom.

Nášmu oslávencovi prajeme veľa zdravia, aby ešte mnoho rokov vládol behať s entomologickou sieťkou a za futbalovou loptou.

Bibliografia RNDr. Vladimíra Janského

- JANSKÝ, V., 1983: Krátke faunistické správy. Homoptera, Delphacidae, Cicadellidae. *Biológia* (Bratislava), 38: 613.
- JANSKÝ, V., 1984: Faunistical Notes. Homoptera, Cixiidae, Cicadellidae. *Biológia* (Bratislava), 39: 659.
- JANSKÝ, V., OKÁLI, I. 1984: Korunová fauna cikádiok dubovo-hrabového lesa v Bábě pri Nitre. (Hom. Auchenorrhyncha). *Práce Slovenskej entomologickej spoločnosti pri SAV*, 4: 57 – 89.
- JANSKÝ, V., 1985: Auchenorrhyncha Malých Karpát. *Zborn. Slov. Nár. Múz., Prír. Vedy*, 31: 105 – 122.
- JANSKÝ, V., 1985: Faunistica I Notes. Homoptera, Delphacidae, Cicadellidae. *Biológia* (Bratislava), 40: 636 – 637.
- JANSKÝ, V., 1985: Faunistical Notes. Homoptera, Cicadellidae. *Biológia* (Bratislava), 40: 1097.
- JANSKÝ, V., 1987: Nález raka *Austropotamobius torrentium* v Dunaji pri Bratislave. *Biológia* (Bratislava), 42: 197 – 205.
- JANSKÝ, V., 1987: Faunistical Notes. Homoptera, Cicadellidae. *Biológia* (Bratislava), 42: 190.
- KRIŠTÍN, A., JANSKÝ, V., 1987: Trňovka býčia. *Záhradkár*, 7: 153.
- JANSKÝ, V., KRIŠTÍN, A., OKÁLI, I., 1988: Der gegenwärtige Stand der Verbreitung und neue Erkenntnisse über die Bionomie der Art *Stictocephala bisonia* (Homoptera, Membracidae) in der Slowakei. *Biológia* (Bratislava), 43: 527 – 533.
- KRIŠTÍN, A., JANSKÝ, V., OKÁLI, I., 1988: Is *Stictocephala bisonia* (Membracidae) an invasion species? *Proc. 6th Auchen. Meeting*, Turin, Italy, 7 – 11 Sept. 1987: 417 – 424.
- JANSKÝ, V., 1989: Faunistical Notes. Homoptera, Delphacidae, Cicadellidae. *Biológia* (Bratislava), 44: 197 – 198.
- JANSKÝ, V., 1989: Bobor v Bratislave. *Polovníctvo a rybárstvo*, 41: 146.
- JANSKÝ, V., OKÁLI, I., 1989: Cikádky (Auchenorrhyncha) dubovo-hrabového lesa v Bábě pri Nitre získané metódou svetelného lapača. *Zborn. Slov. Nár. Múz., Prír. Vedy*, 35: 75 – 90.
- JANSKÝ, V., 1990: Faunistical Notes. Homoptera, Cixiidae, Delphacidae, Cicadellidae. *Biológia* (Bratislava), 45: 515 – 516.

- JANSKÝ, V., 1990: Cikádky (Homoptera, Auchenorrhyncha) Štátnej prírodnej rezervácie Abrod. *Zborn. Slov. Nár. Múz., Prír. Vedy*, 36: 33 – 42.
- PAVELKA, J., JANSKÝ, V., KORYTÁŘ, F., 1992: Nálezy křísa *Errhomenus brachypterus* Fieb. v lesích severovýchodní Moravy. *Časopis Slezského Muzea v Opavě (A), Vědy přírodní*, 41: 91 – 92.
- JANSKÝ, V., OKÁLI, I., 1993: Check-list of the Slovak Auchenorrhyncha. *Zborn. Slov. Nár. Múz., Prír. Vedy*, 39: 37 – 59.
- BALŠÍNKOVÁ, O. et al. 1993: Malá slovenská encyklopédia. Encyklopedický ústav SAV a Goldpress Publishers, Bratislava, 822 pp. (V. Janský – člen autorského kolektívu, spracoval cca 1400 zoologických hesiel.)
- JANSKÝ, V., 1993: Faunistical Notes. Auchenorrhyncha, Issidae, Cicadellidae. *Biológia* (Bratislava), 48: 506.
- JANSKÝ, V., 1994: RNDr. Ilja Okáli šesťdesiatročný. *Múzeum*, Bratislava, 3: 41.
- JANSKÝ, V., 1995: K životnému jubileu RNDr. Ilju Okáliho. *Entomofauna carpathica*, 7 (1-2): 47 – 48.
- JANSKÝ, V., DAVID, S., 1997: Vážky (Insecta: Odonata) Oravy a oravských rašeliníšť. *Entomofauna carpathica*, 9(2): 48 – 53.
- DAVID, S., JANSKÝ, V., 1998: Vážky (Odonata) Východoslovenské roviny. *Entomofauna carpathica*, 10(1): 10 – 21.
- OKÁLI, I., JANSKÝ, V., 1998: Cikádovité (Auchenorrhyncha, Cicadidae) Slovenska. *Entomofauna carpathica*, 10(2): 33 – 43.
- OKÁLI, I., JANSKÝ, V., 1998: Trňovkovité (Auchenorrhyncha, Membracidae) Slovenska. *Zborn. Slov. Nár. Múz., Prír. Vedy*, 44: 50 – 60.
- KAUTMAN, J., OKÁLI, I., JANSKÝ, V., 1999: Motýle zblízka – výstava venovaná životnému jubileu Jozefa Poneca. *Pamiatky a múzeá*, 48(1): 58 – 59.
- PROCIKOVÁ, A., [ved. projektu] 1999: Encyclopaedia Beliana 1 (A – Belk). Encyklopedický ústav SAV, Bratislava, 696 pp. (V. Janský – člen autorského kolektívu, spracoval evertbratologické heslá)
- JANSKÝ, V., KAUTMAN, J., 2000: Biologickí škodcovia múzejných zbierok – ich bionómia a ochrana proti nim. In: Ochrana múzejných zbierkových predmetov – zbierkové predmety prírodovedného charakteru. Zborník príspevkov zo seminára Svätý Jur 1999, SNM-NMC, Bratislava, p. 87 – 97.
- MOCK, A., JANSKÝ, V., 2000: Mnohonôžky (Diplopoda) z územia Slovenska v zbierkach Slovenského národného múzea v Bratislave. *Acta Rer. Natur. Mus. Nat. Slov.*, 46: 3 – 10.
- PROCIKOVÁ, A., [ved. projektu] 2001: Encyclopaedia Beliana 2 (Bell – Czy). Encyklopedický ústav SAV, Bratislava, 686 pp. (V. Janský – člen autorského kolektívu, spracoval evertbratologické heslá)
- VRÁBLOVÁ, M., TÓTH, P., JANSKÝ, V., CAGÁŇ, L., 2001: Cicadas (Auchenorrhyncha) Associated with Redroot Pigweed, *Amaranthus retroflexus* L., in Slovakia. *Acta fyto-technica et zootechnica*, 4(2): 49 – 54.
- JANSKÝ, V., 2001: Cikády (Auchenorrhyncha) Prírodnej rezervácie Rojkovské rašelinisko. *Acta Rer. Natur. Mus. Nat. Slov.*, 47: 52 – 57.
- VIDLIČKA, L., JANSKÝ, V., FEDOR, P., KRUMPÁL, M., LUKÁŠ, J., 2002: Distribution of *Saga pedo* (Pallas, 1771) in Slovakia. *Articulata*, 17(1): 95 – 100.
- JANSKÝ, V., 2002: RNDr. Ilja Okáli, CSc., 1934 – 2002. *Biológia, ekológia, chémia*, 7(4): 22 – 23.
- JANSKÝ, V., 2002: Za dr. Iljom Okálím. *Acta Rer. Natur. Mus. Nat. Slov.*, 48: 3 – 4.

- JANSKÝ, V., 2002: Entomologické dni 2002 (Levice – Hronská pahorkatina). *Hmyz*, 3(3): 51 – 52.
- STRAKA, V., JANSKÝ, V., 2003: Dvojkřídlovce (Diptera) prírodného parku v Betliari. *Naturae tutela*, 6(2001): 69 – 80.
- JANSKÝ, V., 2003: Jozef Cunev šesťdesiatročný. *Entomofauna carpathica*, 15(1 – 2): 46 – 47.
- PROCIKOVÁ, A., [ved. projektu] 2003: Encyclopaedia Beliana, 3 (Č – Eg). Encyklopedický ústav SAV, Bratislava, 702 pp. (V. Janský – člen autorského kolektívu, spracoval evertibratologické heslá)
- JANSKÝ, V., 2003: Atlas nášho hmyzu – Rad: Auchenorrhyncha/Cikády. Čeľad: Cicadidae/Cikádovitě. *Hmyz*, 4(1): príloha 3 – 4.
- STLOUKAL, E., HARVÁNEKOVÁ, M., JANSKÝ, V., 2004: New sites of occurrence of the stone crayfish *Austropotamobius torrentium* (Crustacea: Decapoda: Astacidae) in Slovakia. *Biologia*, Bratislava, 59(Suppl. 15): 51 – 58.
- HORANSKÝ, P., JANSKÝ, V., ZAJONC, J., 2005: Zamurované raky – stopy po povere. *Pamiatky a múzeá*, 54(1): 27 – 28.
- JANSKÝ, V., 2005: Cikády (Auchenorrhyncha). In: Fauna Devínskej Kobyly. APOP, Bratislava, p. 83 – 85
- PROCIKOVÁ, A., [ved. projektu] 2005: Encyclopaedia Beliana 4 (Eh – Gala). Encyklopedický ústav SAV, Bratislava, 698 pp. (V. Janský – člen autorského kolektívu, spracoval evertibratologické heslá)
- MÁJSKY, J., JANSKÝ, V., 2006: Dva vzácne druhy veľkých cikád z Tematínskych vrchov. In: Rajcová, K. (ed.): Najvzácnejšie prírodné hodnoty Tematínskych vrchov. Zborník výsledkov inventarizačného výskumu územia európskeho významu Tematínske vrchy. KOZA, Trenčín a Pre prírodu, Trenčín, p. 74 – 75
- HORANSKÝ, P., JANSKÝ, V., ZAJONC, J., 2006: Immured crayfishes – traces of superstition. *Pamiatky a múzeá*, (Special issue in English): 41 – 42.
- MÁJSKY, J., JANSKÝ, V., 2006: *Lyristes plebejus* a *Cicada orni* – dve znovuoobjavené cikády v Tematínskych vrchoch. *Hmyz*, 13: 5 – 6.
- JANSKÝ, V., KAUTMAN, J., 2006: Pamiatke Jozefa Poneca *Acta Rer. Natur. Mus. Nat. Slov.*, 52: 100 – 101.
- JANSKÝ, V., KAUTMAN, J., 2007: Americký rak *Orconectes limosus* (Crustacea: Decapoda: Cambaridae) už aj na Slovensku. *Acta Rer. Natur. Mus. Nat. Slov.*, 53: 21 – 25.
- PROCIKOVÁ, A., [ved. projektu] 2007: Encyclopaedia Beliana 5 (Galb – Hir). Encyklopedický ústav SAV, Bratislava, 670 pp. (V. Janský – člen autorského kolektívu, spracoval evertibratologické heslá)
- JANSKÝ, V., DAVID, S., 2008: Výskyt vážky *Cordulegaster heros* ssp. *heros* (Odonata: Cordulegasteridae) na Slovensku. *Acta Rer. Natur. Mus. Nat. Slov.*, 54: 61 – 68.
- JANSKÝ, V., DAVID, S., 2010: Vážky (Odonata) PR Šúr. In: Majzlan, O., Vidlička, L. (ed.): Príroda rezervácie Šúr. Ústav zoológie SAV, Bratislava, p. 119 – 126. ISBN 978-80-970326-0-9.
- JANSKÝ, V., 2010: Cikády (Auchenorrhyncha) PR Šúr. In: Majzlan, O., Vidlička, L. (ed.): Príroda rezervácie Šúr. Ústav zoológie SAV, Bratislava, p. 147 – 152. ISBN 978-80-970326-0-9.
- PROCIKOVÁ, A. [ved. projektu] 2010: Encyclopaedia Beliana 6 (His – Im). Encyklopedický ústav SAV, Bratislava, 686 pp. (V. Janský – člen autorského kolektívu, spracoval evertibratologické heslá)
- JANSKÝ, V., SEMELBAUER, M., 2010: Prvý nález cikády *Metcalfa pruinosa* (Insecta: Auchenorrhyncha: Flatidae) na Slovensku. *Acta Rer. Natur. Mus. Nat. Slov.*, 56: 59 – 61.

- JANSKÝ, V., MUTKOVICĚ, A., 2010: Rak *Procambarus* sp. (Crustacea: Decapoda: Cambaridae) – prvý nález na Slovensku, *Acta Rer. Natur. Mus. Nat. Slov.*, 56: 64 – 67.
- JANSKÝ, V., 2010: Entomofauna Prírodnej rezervácie Beckovské Skalice. In: Májsky, J., Rajcová, K. (ed.): Beckovské Skalice. Zborník inventarizačných výskumov prírodnej rezervácie Beckovské Skalice. Pre prírodu, Trenčín, p. 39 – 42.
- JANSKÝ, V., KALŮZ, S., 2011: RNDr. Ivo Rychlík *1952 – †2011. *Acta Rer. Natur. Mus. Nat. Slov.*, 57: 124 – 131.
- DAVID, S., JANSKÝ, V., 2012: Revize sbírky vážek (Odonata) M. Trpiše deponované v Přírodovědném muzeu Slovenského národního muzea v Bratislavě (předběžné sdělení). In: Kubovčík, V., Stašov, S. (ed.): Zborník príspevkov z vedeckého kongresu „Zoológia 2012“, 18. Feriancove dni. Vydavateľstvo TU vo Zvolene, Zvolen, p. 44 – 46.
- JANSKÝ, V., 2013: Robustné osy. *Quark*, 9: 26 – 27.
- JANSKÝ, V., 2013: Zbierka motýľov jasoňa červenoookého (*Parnassius apollo*) Jána Zelného. In: Podušelová, G. (ed.): Slovenské národné múzeum. SNM Bratislava, p. 196 – 197.
- JANSKÝ, V., 2013: Životné jubileum Jozefa Cuneva. *Entomofauna carpathica*, 25(2): 91 – 94.
- ČERVENĀNSKÝ, P., [manažér projektu] 2013: Encyclopaedia Beliana 7 (In – Kalg). Encyklopedický ústav SAV, Bratislava, 686 pp. (V. Janský – člen autorského kolektívu, spracoval evertbratologické heslá)
- JANSKÝ, V., 2015: Škodca v jahodách. *Záhradkár*, 6: 71.
- JANSKÝ, V., VIDLIČKA, L., STEINHŮBEL, J., SEMELBAUER, M., KRISTÍN, A., 2015: Nové lokality ságy stepnej (*Saga pedo*) v Malých Karpatoch. *Acta Rer. Natur. Mus. Nat. Slov.*, 61: 81 – 87.
- TOMOVÁ, V., [hlavná red.] 2016: Encyclopaedia Beliana 8 (Kalh – Kokp). Encyklopedický ústav SAV, Bratislava, 678 pp. (V. Janský – člen autorského kolektívu, spracoval evertbratologické heslá)
- JANSKÝ, V., VIDLIČKA, L., BARTOŠ, R. 2016: Rozšírenie inváznej cikádky *Scaphoideus titanus* (Auchenorrhyncha, Cicadellidae) na Slovensku. *Acta Rer. Natur. Mus. Nat. Slov.*, 62: 34 – 42.